حسین علیزاده و کیهان کلهر در شیراز کنسرت می‌دهند

کیهان کلهر با همراهی اردال ارزنجان و حسین علیزاده با همراهی مجید خلج و علی بوستان، در شهر شیراز روی صحنه می‌روند. به گزارش فارس، کیهان کلهر نوازنده مطرح کمانچه به همراه اردال ارزنجان، طی دو شب در تالار حافظ شیراز روی صحنه می‌روند. این اجرا در روزهای ۱۶ و ۱۷ اردیبهشت برگزار خواهد شد. کنسرت «دیدار» سه نوازی حسین علیزاده، مجید خلج و علی بوستان نیز ۲۲ اردیبهشت در تالار حافظ شیراز برگزار می‌شود.

لذت شعر

بی‌تو این جا همه در حبس ابد تبعیدند
سال‌ها هجری و شمسی، همه بی‌خورشیدند
غرق دریای تو بودند ولی ماهی‌وار
باز هم نام و نشان توز هم پرسیدند
سیر تقویم جلالی به جمال تو خوش است
فصل‌ها را همه با فاصله‌ات سنجیدند
تو بیایی همه ثانیه‌ها، ساعت‌ها
از همین روز، همین لحظه، همین دم عیدند

قیصر امین‌پور

خشکیده لبیم، آن سبو را بفرست
پژمرده دلیم، آرزو را بفرست
در سینه غم فراق یاری داریم
دلخسته شدیم، یار و اورا بفرست

حسین شادمهر

میان ازدحامی از صفوف انتظار تو
زمانه از تو بی‌خبر نشسته در کنار تو
تو برقرار مانده‌ای، در انتظار مانده‌ای
اگرچه دیر می‌رسد زمان سر قرار تو
سکوت، بغض بی‌امان، سکوت، گریه ناگهان
سه شنبه عصر، جمکران، دوباره من، دوباره تو

امیر عباس بختیاری

به مناسبت سالروز درگذشت استاد محمدرضا لطفی

تار لطفی؛ روایتگر تحولات اجتماعی

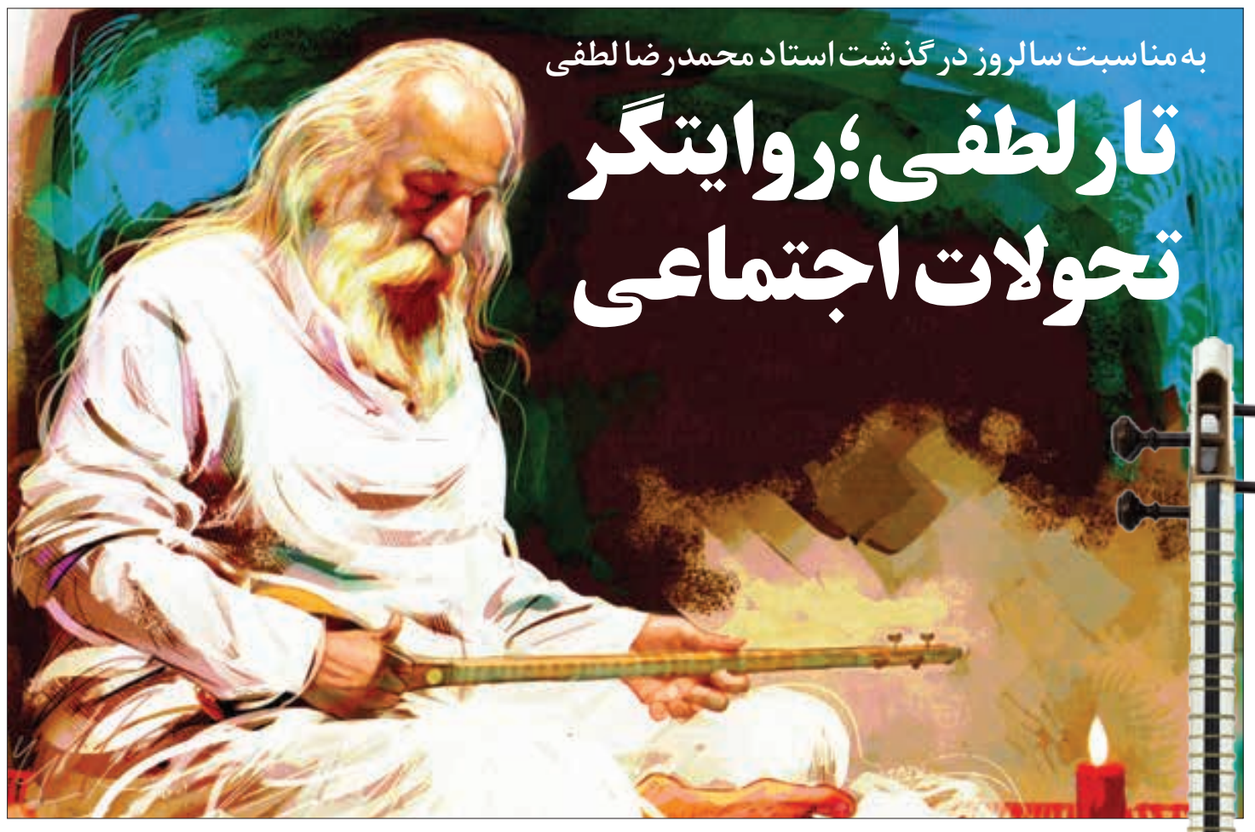

بهروز بیهقی- در میان طلایه‌داران موسیقی اصیل ایرانی، استاد محمدرضا لطفی، هنرمندی کم نظیر به شمار می‌آید. این وصف کم نظیری نه از آن روست که حال، پس از فقدانش، محبوب القلوب شده بلکه به این دلیل است که او سلسله جنبان تحولات نوین در موسیقی ایرانی است؛ تحولاتی که بیش از هر چیز، نشان دهنده پیوند وثیق هنر متعالی با رویدادهای اجتماعی-سیاسی است.

■ **سربر دامان بزرگان**

لطفی جوان چنان که رسم آموختن در آن سال‌ها بود، سال‌های پایانی دهه ۴۰ و نیز سال‌های نخستین دهه ۵۰ خورشیدی را در محضر بزرگانی به سر برد که هر یک نقطه عطفی در تاریخ موسیقی ایرانی محسوب می‌شدند. لطفی، سنت‌های موسیقایی را از مثلث زنده‌یادان نورعلی برومند، عبادا... دوامی و سعید هرمزی فراگرفت و بدین سان، ریشه‌های هنر خویش را در زمین ردیف‌ها بسیار محکم کرد.

■ **در کسوت احیاگری**

دوران فراگیری تیزهوشانه موسیقی ردیف-دستگاهی توسط لطفی، با رواج گونه‌ای از موسیقی در ایران مقارن شده بود که از لحاظ فرم و محتوا، گاه، موسیقی بزمی و گاه، موسیقی کاباره‌ای خوانده می‌شد. این سبک موسیقی که در فرم‌های ایرانی‌تر خود از ردیف- دستگاه‌ها نسب می‌برد، هدفی جز کسب حداکثر سود اقتصادی برای آهنگ سازان، نوازندگان و خوانندگان سبک مذکور نداشت و در همین راستا، ریتم، ملودی و ترانه برای تکمیل سرخوشی‌های عیاشانه به کار گرفته و عرضه می‌شد. در این میانه، برخی استادان موسیقی ایرانی راه قهر و غضب را در پیش گرفتند و با کناره‌گیری تدریجی، ساحت موسیقی را به موج مذموم وانهادند. اما لطفی، روحی ستیزه‌گر و عزمی راسخ برای رویارویی با این مدعیان تازه کار داشت و بر خود روا نمی‌دید که در برابر سنت‌شکنی‌های آن‌ها سکوت و انفعال پیشه کند. همین امر سبب شد که او، در برابر موج موسیقی کاباره‌ای قد علم کند و دل به احیای موسیقی گذشتگان بسپارد.

لطفی و اعضای گروهش در همان راهی گام نهادند که پیش از آن‌ها، آهنگ سازان و ترانه سرایان عصر مشروطه، طی طریق کرده بودند. این راه با وجود کاستی‌های اولیه‌اش، تکوین بن مایه تعهد اجتماعی را در آثار هنری و به‌ویژه موسیقایی نوید می‌داد

■ **لطفی شیدا، شیدای لطفی**

لطفی از سال ۱۳۵۱، به قصد بازآفرینی ساخته‌ها و میراث گذشتگان، گروهی به نام «شیدا» را بنیان نهاد که با همکاری هوشنگ ابتهاج، از سال ۱۳۵۳ در رادیو، به صورت رسمی آغاز به کار کرد. شیدای لطفی تا آستانه پیروزی انقلاب اسلامی، کارنامه‌ای زرین در پاسداشت موسیقی ایرانی از خود به یادگار گذاشت و توانست با اجرای برنامه‌های مختلف، هم در راستای انتقال میراث گذشتگان نقش ایفا و هم از فروغلتیدن طیفی از جوانان در ورطه سرسپردگی به موسیقی پاپ غربی جلوگیری کند.

■ **از «ایران، ای سرای امید» تا «کاروان شهید»**

در پی واقعه جانسوز ۱۷ شهریور سال ۱۳۵۷ و کشتار مردم به دست ماموران رژیم پهلوی، لطفی به همراه تنی چند از همکارانش، به نشانه اعتراض از ادامه همکاری با رادیو کناره گرفت و در کانونی که آن را «چاووش» خواندند، دست به کار خلق آثاری شد که با خواسته‌های انقلابی مردم، همگام باشد و بتواند در تهییج شور انقلابی مردم، نقشی موثر برجای گذارد. قطعات و تصانیفی مانند «کاروان شهید»، «ایران، ای سرای امید»، «شب نورد» و... از جمله محصولات «چاووش» در سال‌های پرتب و تاب انقلاب اند که ارتباط آن‌ها با حافظه تاریخی بخش معتنابهی از مردم ایران، ناگسستنی به نظر می‌آید. با این وصف، لطفی و اعضای گروهش در همان راهی گام نهادند که پیش از آن‌ها، آهنگ سازان و ترانه سرایان عصر مشروطه، طی طریق کرده بودند. این راه با وجود کاستی‌های اولیه‌اش، تکوین بن مایه تعهد اجتماعی را در آثار هنری و به ویژه موسیقایی نوید می‌داد و لطفی با اغتنام فرصت، به یکی از شاخص‌ترین هنرمندان این رویکرد نوین بدل شد.

■ **آموزگاری برای تمام فصول**

لطفی در سال‌های پس از انقلاب، به تجربه‌های گوناگون موسیقایی در داخل و خارج از ایران روی آورد اما در تمامی این سال‌ها تا هنگام درگذشتش (۱۲ اردیبهشت ماه ۱۳۹۳) هیچ‌گاه از آموختن و آموزش دادن فروگذار نکرد و تدریس و اعتلای موسیقی ایرانی، هم در فرم و هم در محتوا، همواره دغدغه‌اش بود.

گزارش

دبیر علمی کنگره ملی شعر اهل بیت (ع) در نشست مطبوعاتی مطرح کرد

برگزاری کنگره ملی اهل بیت (ع) گامی مهم در وحدت ملی و امنیت پایدار

جلیل فخرایی- نشست مطبوعاتی اعضای ستاد اجرایی کنگره ملی شعر اهل بیت (ع) در مشهد با حضور دکتر سید سعید سرابی مدیر کل ارشاد اسلامی خراسان رضوی، فرماندار تربت جام و رئیس ستاد اجرایی کنگره در این شهرستان، نعمت ا... فیاض رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی تربت جام و دکتر قیامتی دبیر علمی کنگره و همچنین حجت الاسلام و المسلمین حسینی زهانی مدیر کل فرهنگی تبلیغی دفتر تبلیغات اسلامی خراسان رضوی برگزار و برنامه‌های آن تشریح شد.

مدیر کل اداره ارشاد اسلامی خراسان رضوی در این نشست با اشاره به این که این کنگره برای دومین بار به همت دفتر تبلیغات خراسان رضوی و به میزبانی تربت جام برگزار خواهد شد، این شهر را پایتخت وحدت جمهوری اسلامی دانست.

در ادامه حجت الاسلام و المسلمین حسینی به برگزاری کنگره ملی شعر اهل بیت (ع) در روز نیمه شعبان همزمان با سالروز میلاد امام زمان (عج) با حضور وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی اشاره کرد.

حسینی با اشاره به این نکته که کنگره ملی شعر و ادب، فرصت مغتنمی را برای اهالی فرهنگ و ادب کشور فراهم می‌آورد، گفت: یکی از ظرفیت‌های مدح اهل بیت (ع) ظرفیت شعر است و توجه به مدح اهل بیت و رسول اکرم (ص) می‌تواند در تمام شهرستان‌های ما مورد بهره برداری قرار گیرد و عامل وحدت امت اسلامی باشد.

در ادامه این نشست، مرتضی حمیدی فرماندار شهرستان تربت جام با اشاره به این نکته که این کنگره فرصتی مغتنم برای شناساندن قابلیت‌های تربت جام است، این شهر را با وجود آرامگاه مفاخر بسیاری از اهل ادب، هنوز شهری با جاذبه‌های مغفول دانست.

دکتر قیامتی، دبیر علمی این کنگره نیز در ادامه این نشست خبری، ضمن اشاره به این موضوع که آرامگاه شیخ جام یکی از بزرگ‌ترین مراکز برگزاری مراسم عاشورا و تاسوعاست، افزود: یکی از بهترین مکان‌هایی که برای برگزاری این کنگره می‌توانست در نظر گرفته شود، شهرستان تربت جام است چرا که پایگاه وحدت دینی است و این بار مردم به زبان شعر، وحدت میان یکدیگر را بیان می‌کنند.

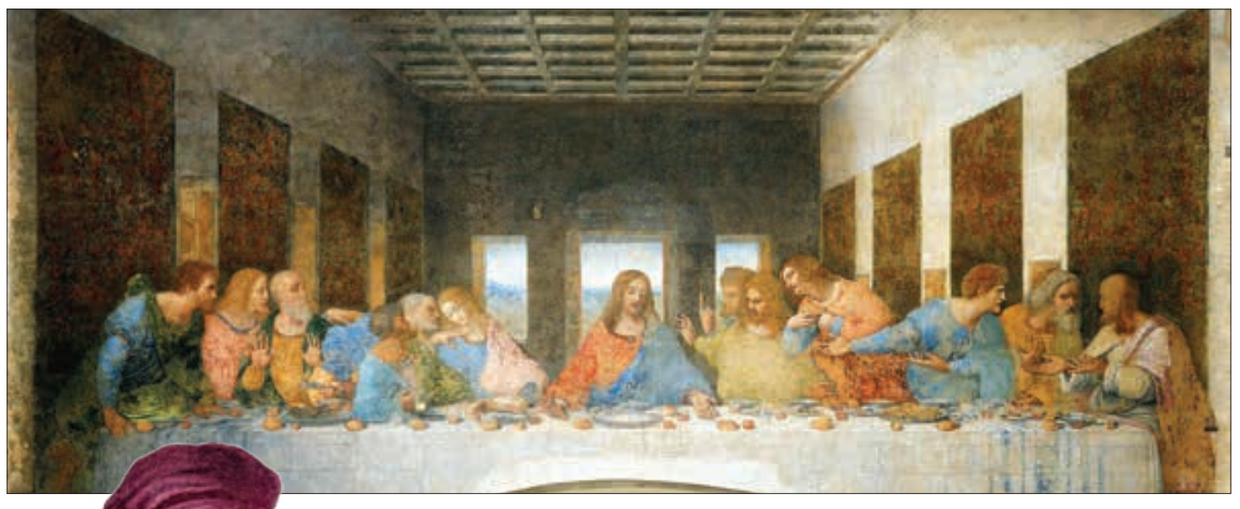

به بهانه سالروز درگذشت «لئوناردو داوینچی» نقاش معروف ایتالیایی، از او بیشتر بدانیم

لئوناردو؛ یک نابغه شگفت انگیز

آذر صدارت- مهم‌ترین ویژگی و تعریفی که کارشناسان تاریخ هنر درباره «لئوناردو داوینچی» ارائه می‌کنند، این است که او فرزند خَلَف رنسانس بود. پس برای این که داوینچی را بهتر بشناسیم، مهم است کمی درباره پدیده رنسانس بدانیم. رنسانس یا نوزایش، به جنبش و تحول عمیق علمی، اجتماعی، فرهنگی و هنری گفته می‌شود که قرن ۱۴ میلادی، در ایتالیا به وجود آمد و طی ۳۰۰ سال، یعنی تا قرن ۱۷ میلادی، کل اروپا را تحت تاثیر قرار داد. جهان امروز نتیجه انقلاب و فعالیت‌های گسترده دوره رنسانس است؛ چرا که رنسانس پایه‌های اقتصادی، سیاسی، علمی و هنری تمدن‌های کنونیِ غرب را بنا نهاد. در این ۳۰۰ سال، اندیشمندان، دانشمندان، فیلسوفان و هنرمندان بزرگی ظهور کردند که سعی داشتند به زندگی و دنیا نگاهی متفاوت، از زاویه‌ای تازه داشته باشند و با خلاقیت، تئوری‌ها، ایده‌ها و آثاری ارائه دادند که هنوز و همچنان جذاب و ارزشمند است و بالطبع، الهام بخش اندیشمندانِ بعد از خود، تا همین امروز بوده و هست. داوینچیِ نابغه که در اوج رنسانس یعنی میانه قرنِ ۱۴ میلادی و در مهد رنسانس یعنی ایتالیا به دنیا آمد، بیش از هر اندیشمند و هنرمند دیگری در این فضا فرصتِ بالیدن یافت.

■ **یک آدم همه‌چیزدان**

در ویکی‌پدیای انگلیسی و فارسی، داوینچی را دانشمند، نقاش، مجسمه ساز، معمار، موسیقی دان، ریاضی دان، مهندس، مخترع، آناتومیست، زمین شناس، نقشه کش، گیاه شناس و نویسنده توصیف کرده‌اند. ناگفته پیداست چنین انسان جامع الاطرافی، یک نابغه بوده و حتی عده‌ای او را با هوش و با استعدادترین آدمی می‌دانند که تا به حال تاریخ به خود دیده است. در مجموعه یادداشت‌هایی که از او به جا مانده که حدود هزار ان صفحه است، طرح‌های مبتکرانه‌ای برای ساخت سازه‌هایی مثل توپ بخار، ماشین‌های پرنده، ادوات زرهی، لباس غواصی، زیردریایی، کیلومترشمار، نقشه صدها اثر معماری و... ثبت شده است، هرچند که بسیاری از آن‌ها هرگز ساخته نشدند. او همچنین در حاشیه تمام این طرح‌ها، نکاتی به خط معکوس نوشته که فقط در مقابل آینه قابل خواندن است.

■ **لبخند اسرارآمیز مونالیزا**

در دنیا، داوینچی را بیش از همه، به واسطه خلق تابلوی مونالیزا می‌شناسند. «لیزا دل ژوکوندو»، همسر یک تاجر بانفوذ ایتالیایی بود که قرنِ پانزده میلادی، حوالی سال ۱۵۰۳، نقاشی پرتره خود را به لئوناردو داوینچی سفارش داد و چهار سال بعد، در ۱۵۰۷ این تابلو آماده شد. داوینچی نزدیک به چهار سال روی این اثر هنری کار کرد و پس از اتمام نقاشی، این تابلوی زیبا را به سفارش‌دهنده نفروخت، فلورانس را ترک کرد و آن را نزد خود نگه داشت. تابلوی «مونالیزا» که به «لبخند ژوکوند» هم معروف است، معروف‌ترین، شناخته شده‌ترین، پربازدیدترین و حتی مورد تقلید قرار گرفته‌ترین تابلوی نقاشی دنیاست که با رنگ روغن بر روی بوم چوب سپیدار نقاشی شده است. این تابلوی ۵۳ در ۷۷ سانتی متری، به واسطه لبخند مرموزِ درون تابلو که دست‌ها را بر روی هم گذاشته و به چشم‌های مخاطب خیره شده، دستمایه بحث‌های زیادی بوده و هست؛ هرچند برخی کارشناسان هنری، خیلی ساده معتقدند راز ابهام خوشایند این نقاشی، شیفتگی و ظرافت لئوناردو به اجرای سایه روشن‌های دقیق در نقاشی است. داوینچی در سال ۱۵۱۶ میلادی، در حالی که تابلوی مونالیزا را در چمدان خود داشت، وارد فرانسه می‌شود و آن را به پادشاه وقتِ فرانسه هدیه می‌دهد. پس از آن به مرور زمان، این اثر زیبا به شهرهای مختلف فرانسه سفر می‌کند تا این که پس از انقلاب فرانسه، مونالیزا موزه لوور را به عنوان خانه خود انتخاب می‌کند. هرچند سرنوشتِ پرماجرای این تابلو به همین جا ختم نشد و در قرن ۱۹، توسط یک دزد ایتالیایی با یک برنامه‌ریزی دقیق، دزدیده و به ایتالیا برده شد و پس از دو سال پیگیری، دوباره به لوور برگشت. در سال ۱۹۵۶ هم شخصی اقدام به پاشیدن اسید به قسمت پایینی تابلو کرد که مرمت آن سال‌ها طول کشید.

■ **میز شام تاریخی**
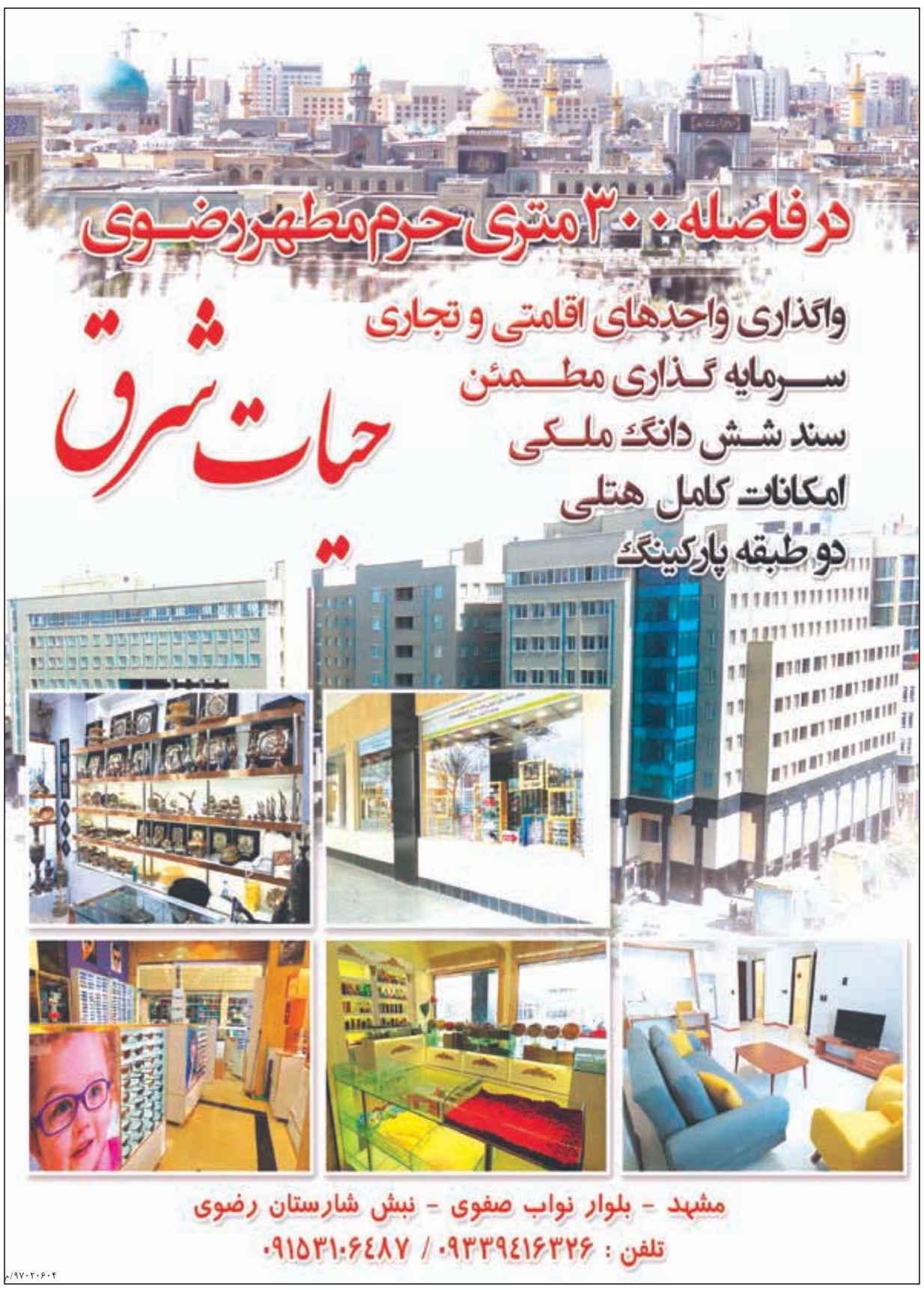
دیگر اثر پرآوازه داوینچی که در کنار تابلوی مونالیزا، شناسه و بخشی از هویت این هنرمند به شمار می‌رود، تابلوی «شام آخر» است. لئوناردو، نقاشی دیواری «شام آخر» را برای سفره خانه «کلیسای سانتاماریا» در شهر «میلان» نقاشی کرد. این نقاشی که در سال ۱۴۹۸ میلادی شکل گرفت، پرآوازه‌ترین تابلوی مذهبی دنیا به شمار می‌رود. اثری هنری که نشان دهنده صحنه‌هایی از شام آخر روزهای پایانی عمر مسیح است، آن طور که انجیل به آن اشاره کرده است. این نقاشی دیواری بر پایه باب ۱۳ آیه ۲۱ کتاب یوحنا است، آن جا که مسیح می‌گوید یکی از ۱۲ حواری‌اش به وی خیانت خواهند کرد. مسیح و دوازده حواری در اتاقی ساده و جادار، پشت میزی دراز به موازات سطح تصویر نشسته‌اند و حس صُوری و عاطفی نقاشی، فوق العاده است. شام آخر، با ابعاد ۴۶۰×۸۸۰ سانتی متر، یک اثر بزرگ و جدی به شمار می‌آید که کشیدنش، سه سال به طول انجامید. مهم است بدانیم این نقاشی، فارغ از محتوای مهمش، به واسطه تکنیک دقیقش هم مورد توجه است؛ شام آخر، یک مثال و نمونه در جه یک برای ارائه تکنیک «پرسپکتیو نقطه‌ای» است. به این معنی که تمام عناصر این نقاشی، توجه بیننده را به سمت مرکز ترکیب‌بندی که سر حضرت مسیح است، هدایت می‌کند.